

Vista la proposta de la Direcció General d'Urbanisme i d'acord amb els fonaments que s'hi exposen,

HE RESOLT:

ESTIMAR el recurs d'alçada interposat per les senyores [redacted] contra l'acord de la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona de 18 de juny de 2009, pel qual es va aprovar definitivament el Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramenet, en el sentit de:

1) MODIFICAR l'article 17 de la normativa urbanística el qual quedarà redactat del següent tenor literal:

"Pel que fa al caràcter de la intervenció, s'estableixen les intervencions preceptives, optatives o normatives:

Són preceptives aquelles actuacions necessàries per a garantir l'estabilitat de l'edifici o la permanència d'elements a protegir.

Són normatives aquelles actuacions que el pla determina per a mantenir i possibilitar el gaudi de l'edifici o element considerat.

Són optatives les actuacions que, no essent necessàries a la permanència de l'element, el Pla les admet per a possibilitar bona imatge de l'edifici o element i per una millor utilització d'aquest."

2) INTRODUIR l'anterior categorització de les actuacions en la pàgina 21 de la memòria.

3) ACLARIR que les actuacions expressament prohibides són únicament les acolorides en l'apartat obres no admeses i que per a la resta d'actuacions ha de prevaler, en el cas de la Torre Pallaresa, el manteniment i conservació del volum de l'edifici, la coberta, la formalització de la façana així com les estructures portants originals i que en tractar-se d'un BCIN qualsevol actuació requerirà informe previ de la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya. I pel que fa als usos, serà possible la transformació de l'ús d'habitatge actual en els altres usos admesos per l'article 148 de la normativa del Pla general metropolità així com en l'article 47 del text refós de la Llei d'urbanisme sempre que la modificació d'ús no impliqui obres de grau diferent al contemplat en la fitxa de protecció del PEPPSC.

Contra aquesta resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs contenciós administratiu, de conformitat amb allò que es preveu a l'article 115.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i

del procediment administratiu comú, i als articles 10, 14 i 25 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos comptadors des de l'endemà de rebre la notificació, sense perjudici que es pugui interposar qualsevol altre recurs que es consideri oportú.

Barcelona, 28 JUNY 2010

Joaquim Nadal i Farreras
Conseller de Política Territorial
i Obres Públiques

Expedient: 2009 / 036676 / B / 00001

Assumpte: Pla especial de protecció del patrimoni (PEPPSC)

Municipi: Santa Coloma de Gramenet

Comarca: Barcelonès

Proposta de resolució del recurs d'alçada interposat per les

[REDACTED] contra l'acord de la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona de 18 de juny de 2009, pel qual es va aprovar definitivament el Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramenet; acord publicat al DOGC núm. 5497, de 3 de novembre de 2009.

ANTECEDENTS

PRIMER: La Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona, en la sessió de 18 de juny de 2009, va adoptar l'acord anteriorment ressenyat.

SEGON: Contra l'acord esmentat, les senyores [REDACTED] han interposat recurs d'alçada en el qual manifesten la seva disconformitat amb la regulació de la fitxa EC-10, corresponent a la Torre Pallaresa, perquè la sistemàtica emprada genera inseguretats

jurídica en tant que la interpretació de les operacions permeses i no admeses resulta de difícil comprensió.

Per evitar aquesta situació es proposa una interpretació a la llum de la normativa del Pla general metropolità i del text refós de la Llei d'urbanisme.

TERCER: De conformitat amb allò que disposa l'apartat 2n de l'article 112 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, s'ha donat audiència a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, el qual ha comparegut a l'expedient i ha emès el corresponent informe.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER: El present recurs d'alçada compleix els requisits legals d'admissibilitat exigits pels articles 107, 114 i 115 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, així com per l'article 16.4 del text refós de la Llei d'urbanisme.

SEGON: La resolució del present recurs correspon al conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat

de Catalunya, d'acord amb allò que estableix l'article 16.4 del text refós de la Llei d'urbanisme, i l'article 114 de la Llei 30/1992.

TERCER: Per a la resolució del present recurs és d'aplicació el Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'Urbanisme.

QUART: Les recurrents són copropietàries junt amb d'altres de la Torre Pallaresa la qual resulta inclosa dins de l'àmbit del Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramenet, PEPPSC, en la categoria d'edifici i/o elements del catàleg, clau EC. La seva regulació es conté a la fitxa de característiques EC-10. L'esmentada torre és un dels edificis renaixentistes més notables de Catalunya tot i que el seu origen és del segle XI.

Concretament, manifesten la seva disconformitat amb la regulació de la intervenció que fa la fitxa dividida en dos blocs relatius a propostes d'intervenció i obres no admeses que determinen un conjunt d'actuacions o operacions que de forma colorejada s'identifiquen en les caselles del quadre d'activitats.

Consideren que aquesta regulació resulta de difícil comprensió tenint en compte la definició efectuada a la memòria del Pla especial de les diferents intervencions preceptives, normatives i optatives, amb la qual cosa, estimen que el pla genera incertesa i inseguretat jurídica.

Per tal de superar aquesta situació proposen una interpretació que parteix dels objectius del pla d'integració creativa en el context urbà i paisatgístic dels conjunts de gran interès en bon estat de conservació, d'aprofundir sense apriorismes conservacionistes en l'estudi de la vigència i viabilitat futura i d'integrar les condicions de la Torre Pallaresa per a la seva supervivència contemporània.

En concret, es fonamenten en l'article 11 de la normativa urbanística del Pla en virtut del qual es consideren admissibles els usos no específicament prohibits, compatibles amb les exigències de conservació i protecció, essent prevalents aquells en què es prioritza el manteniment en bon ús del patrimoni cultural.

En aquest sentit, posen de relleu que l'edificació catalogada i el seu entorn estan qualificats de verd privat d'interès tradicional (articles 147 i següents de la normativa del Pla general metropolità) essent a més d'aplicació les determinacions del sòl no urbanitzable contingudes a l'article 47 i següents del text refós de la Llei d'urbanisme.

Quant a l'ús, essent l'actual residencial, entenen que amb vistes a potencials rehabilitacions o reestructuracions s'ha de correspondre amb la definició efectuada per l'article 277 de la normativa urbanística del Pla general metropolità, PGM, és a dir, que aquest ús comprèn residències, asils, llars de vells, de matrimonis o de joventut, allotjaments temporals per a transeünts, com hotels apart-hotels, motels i, en general, els del ram de l'hosteleria.

Així mateix, estimen que les caselles no colorejades de la fitxa de la Torre Pallaresa no es refereixen a actuacions/operacions expressament prohibides sinó que en el context d'un projecte concret, que haurà d'ésser respectuós amb el caràcter del bé catalogat i el seu entorn, hauran d'ésser ponderades en relació amb els usos admesos pels organismes competents, en especial per la Direcció General de Patrimoni, sota el criteri de conjuminar de la millor manera possible els interessos públics i privats tot quedant palès que aquests tindran com a fonament essencial garantir la viabilitat de la conservació i manteniment de la torre i el seu entorn amb el mateix ànim respectuós que ha permès la preservació del monument al llarg dels segles.

CINQUÈ: El Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramenet impugnat té per objecte la revisió i actualització del Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic aprovat definitivament el 16 de juliol de 1987, redactat amb l'objectiu de conservar, recuperar i revitalitzar el patrimoni arqueològic, històric, urbanístic i ambiental de la ciutat, per a la pervivència de la memòria col·lectiva, dels aspectes de qualitat de vida que d'aquella se'n deriven i de la transmissió d'aquests valors culturals.

La concepció de la protecció del patrimoni ha anat evolucionant de posicions defensives, que en molts casos ha comportat una immobilització i progressiva degradació dels edificis que es pretenien preservar, cap a postures més dinàmiques amb les que

s'impulsen intervencions per revitalitzar els edificis, tot mantenint les seves característiques més remarcables.

La nova concepció global del patrimoni com un conjunt global que vol mantenir el patrimoni històric i ambiental de la ciutat porta a l'objectiu de poder explicar a les generacions presents i futures l'evolució de la construcció històrica i el creixement de la ciutat a través d'un llegat global i particular, format per un conjunt d'elements existents que mereixen ser protegits. Amb la finalitat d'explicar millor la formació de la ciutat i la seva evolució així com la presència de diversos espais arqueològics, edificis i conjunt d'edificis o elements a protegir, s'han situat aquests cronològicament i per tipologies, per tal de facilitar la seva comprensió. Així mateix, s'ha ampliat la documentació tant gràfica com escrita dels edificis i elements catalogats.

De la revisió del Pla especial de protecció del patrimoni resulta que dels 52 béns catalogats es manté la catalogació de 46 d'ells, es proposa la descatalogació i inclusió a l'inventari de 6 edificis i la descatalogació definitiva d'una construcció. Quant a les noves incorporacions es planteja la incorporació de 8 nous edificis, dos d'ells de caràcter industrial, i d'un element (l'antic safareig).

Pel que fa al caràcter de la intervenció es manté la terminologia i criteris del Pla especial anterior i es distingeix entre intervencions preceptives, normatives i optatives.

No obstant això, i tal com posen de relleu les recurrents, existeix certament una discordança entre la definició d'aquestes

intervencions respecte de l'establert a la normativa i la realitzada per la memòria. Així, si be tant en la memòria com en la normativa s'indica que *"són preceptives aquelles actuacions necessàries per a garantir l'estabilitat de l'edifici o la permanència d'elements a protegir"*, no coincideixen les definicions d'intervencions normatives i optatives les quals en un i altre document estan intercanviades i cap d'ells resulten prou clares ni ajustades al sentit literal de les paraules.

En aquest sentit entenem que cal tenir en compte els criteris de l'article 10 del text refós de la Llei d'urbanisme i atendre a la protecció aplicant el principi general d'interpretació integrada de les normes ponderant l'interés públic que ha de prevaler i la utilització més racional possible del territori.

A l'efecte recordem que l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet en l'informe emès en la present via considera **intervencions de caràcter preceptiu**, tal com assenyalen la memòria i la normativa, aquelles necessàries per a garantir l'estabilitat de l'edifici o la permanència de l'element a protegir, és a dir, es refereix a aquelles mesures que cal dur a terme urgentment per a **mantenir o restituir l'element original**. Les **intervencions normatives** són les que el Pla determina per a **mantenir** i possibilitar el **gaudi** de l'edifici o l'element considerat i les **intervencions optatives** són les que es consideren aconsellables, no obligatòries, per a la **bona imatge** de l'edifici o element. La resta d'intervencions que es poguessin portar a terme en elements o parts d'edificis no definides en la fitxa individualitzada sempre que es tracti d'actuacions respectuoses amb els elements o edificis a protegir, s'entenen admeses.

En aquest sentit, i per tal de superar la discordança entre documents i les incoherències observades en la documentació partint de la voluntat municipal expressada en aquesta via de recurs, entenem que la definició de les intervencions efectuada per l'ajuntament ha d'incorporar-se tant a la normativa (article 17) com a la memòria del Pla especial. Així procedeix modificar l'article 17 de la normativa urbanística, el qual quedarà redactat del següent tenor literal:

"Pel que fa al caràcter de la intervenció, s'estableixen les intervencions preceptives, optatives o normatives:

Són preceptives aquelles actuacions necessàries per a garantir l'estabilitat de l'edifici o la permanència d'elements a protegir.

Són normatives aquelles actuacions que el pla determina per a mantenir i possibilitar el gaudi de l'edifici o element considerat.

Són optatives les actuacions que, no essent necessàries a la permanència de l'element, el Pla les admet per a possibilitar bona imatge de l'edifici o element i per una millor utilització d'aquest."

Pel que fa específicament a la Torre Pallaresa, la normativa de la fitxa EC-10 defineix amb caràcter normatiu el manteniment del volum principal de l'edificació i el seu entorn, si bé el manteniment de la vegetació que envolta la construcció té caràcter optatiu. Així mateix i per tal de vetllar per la conservació del bé catalogat es prohibeix l'alteració del seu volum principal no admetent-se

ampliacions ni d'alçada ni de planta així com tampoc es permeten noves obertures en façana ni modificacions dels elements estructurals.

Per més fer, i donat que la torre objecte del present recurs té la categoria de **bé cultural d'interés nacional**, BCIN, caldrà tenir en compte l'establert a l'article 32 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i, en especial, els criteris d'intervenció fixats pels monuments històrics. Igualment, i en funció de la qualificació urbanística del predi com a **verd privat d'interès tradicional**, clau 8b, regeixen les determinacions dels articles 147 a 150 de la normativa urbanística del Pla general metropolità, en aquells aspectes que no siguin contradictoris amb l'actual regulació legal del règim d'ús del sòl no urbanitzable.

Pel que fa a l'ús actual de la Torre Pallaresa, si bé a la fitxa consta que és el residencial, de fet, cal entendre que utilitza aquesta expressió per referir-se a l'ús d'habitatge d'acord amb la definició efectuada per l'article 276 de la normativa del Pla general metropolità: edifici destinat a allotjament o residència familiar, que és al que actualment es destina la construcció. En aquest sentit, entenem que la identificació de l'ús residencial de la fitxa fa referència a residència habitual, és a dir, a l'ús d'habitatge.

No obstant això, i en emplaçar-se els terrenys en sòl no urbanitzable i atès que l'article 11 de la normativa urbanística del Pla especial assenyala que són admissibles els usos no específicament prohibits compatibles amb les exigències de conservació i protecció, en els termes de la legislació aplicable, essent prevalents aquells en

què es prioritzi el manteniment en bon ús del patrimoni cultural, també seria possible la transformació de l'ús d'habitatge actual en els altres usos admesos en la clau 8b, zona de verd privat d'interès tradicional, així com en els usos admesos per al sòl no urbanitzable, per l'article 47 del text refós de la Llei d'urbanisme, sempre que la modificació d'ús no impliqui obres de grau diferent al contemplat en la fitxa de protecció del PEPPSC.

D'acord amb les anteriors consideracions podem afirmar que la propietat interpreta correctament el document impugnat respecte dels criteris d'intervenció en els elements i/o edificis catalogats així com respecte dels usos admesos.

En efecte, les actuacions expressament prohibides són únicament les acolorides en l'apartat obres no admeses de la corresponent fitxa. Per a la resta d'actuacions ha de prevaler el manteniment i conservació del volum de l'edifici, la coberta, la formalització de la façana així com les estructures portants originals i en tractar-se d'un BCIN qualsevol actuació requerirà informe previ de la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya.

Per tot això, aquesta Direcció General d'Urbanisme proposa al conseller de Política Territorial i Obres Públiques l'adopció de la resolució següent:

ESTIMAR el recurs d'alçada interposat per les senyores [REDACTED]

contra l'acord de la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona de 18 de juny de 2009, pel qual es va aprovar definitivament el Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramanet, en el sentit de:

1) **MODIFICAR** l'article 17 de la normativa urbanística el qual quedarà redactat del següent tenor literal:

"Pel que fa al caràcter de la intervenció, s'estableixen les intervencions preceptives, optatives o normatives:

Són preceptives aquelles actuacions necessàries per a garantir l'estabilitat de l'edifici o la permanència d'elements a protegir.

Són normatives aquelles actuacions que el pla determina per a mantenir i possibilitar el gaudi de l'edifici o element considerat.

Són optatives les actuacions que, no essent necessàries a la permanència de l'element, el Pla les admet per a possibilitar bona imatge de l'edifici o element i per una millor utilització d'aquest."

2) **INTRODUIR** l'anterior categorització de les actuacions en la pàgina 21 de la memòria.

3) **ACLARIR** que les actuacions expressament prohibides són únicament les acolorides en l'apartat obres no admeses i que per a la resta d'actuacions ha de prevaler, en el cas de la Torre Pallaresa, el manteniment i conservació del volum de l'edifici, la coberta, la formalització de la façana així com les estructures portants

originals i que en tractar-se d'un BCIN qualsevol actuació requerirà informe previ de la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya. I pel que fa als usos, serà possible la transformació de l'ús d'habitatge actual en els altres usos admesos per l'article 148 de la normativa del Pla general metropolità així com en l'article 47 del text refós de la Llei d'urbanisme sempre que la modificació d'ús no impliqui obres de grau diferent al contemplat en la fitxa de protecció del PEPPSC.

Barcelona, 16 de juny de 2010.

La cap del Servei de Recursos

Roser Clariana i Selva

Vist i plau

El director general d'Urbanisme

Pere Solà i Busquets

